
V Nebi se hraje klasika, Peklem otřásá elektronika a hip-hop

V Nebi se hraje klasika, Peklem otřásá elektronika a hip-hop

„V Nebi se hraje klasika, Peklem otřásá elektronika a hip-hop. Mladý, rebelující anděl Asbeel se naučí obojí, takže ho neberou ani v Pekle, ani v Nebi; zato na Zemi jeho kapela The Angels fascinuje publikum. Jsou prostě boží! Jak Nebe, tak Peklo vidí v andělské skupině prostředek k prosazování svých zájmů na Zemi, takže se strhne bitva...“ Skladatel Lukáš Hurník a libretista a student FHS UK Petr Čenský představili muzikálovou show, která měla světovou premiéru 1. června v divadle Bouda.

„The Angels lze vnímat dle libosti jako pohádku, multižánrovou show i jako podobenství o lásce, moci, mládí a svobodě, střetu „starého“ a „nového“ světa... Jde o skladbu pro symfonický orchestr, rockovou kapelu a elektroniku, větší množství sólistů a dětský sbor. „Od Dvořáka po Madonnu, od aleatoriky k funky“, by mohlo být naše motto,“ říkají Hurník s Čenským.

Anděl Asbeel se vzbouří proti sterilní hudbě a dogmatickému řádu v nebi, protože na Zemi zaslechl rockovou muziku a rád by ji zavedl v Božím království. Vydá se tedy na zkušenou k ďáblům, protože Peklo je jeden velký diskotekový klub. Kulturní převrat se mu ale v nebesích nepodaří prosadit, a tak zamíří na Zem, aby tady založil úspěšnou kapelu The Angels... Nebe i Peklo rázem vidí v kapele prostředek k uskutečnění svých plánů a dojde k bitvě, která ohrozí řád světa...

Jak vás napadlo zasadit libreto do peklo-rájového prostředí, které v lidech vyvolává směs různých asociací a představ?

Petr Čenský: Podívejte se na rockové křesťanské kapely, na ortodoxního Žida, který svou víru vyznává v reggae... Na příběhy mladých lidí, kteří pocházejí z rodin ultraortodoxních věřících, a proto když dospívali, zcela zákonitě se vrhli do opačného extrému, do světa diskoték, drog a extrémních sportů, tedy de facto do „pekelných hříchů“. A už jsme doma. Ze světa kolem nás se zrodil námět The Angels, jen jsem jej přenesl na mytologické příběhy a přidal trochu symboliky.

Inspiroval jste se někde při psaní libreta? Existují podobné projekty v zahraničí?

P.Č.: V zahraničí se dělá ledasco pozoruhodného, i postmoderního, našli byste tam třeba i koncert pro dýdžeje a symfonický orchestr, v české kotlině však z mnoha důvodů zůstáváme u zavedených hodnot a jistot. Pro mě je ideovým předchůdcem americký všeumělec Leonard Bernstein, jehož díla Candide nebo Mše jsou také takovými polystylovými a multižánrovými spektakly, ideálem autora hudby Lukáše Hurníka je Frank Zappa a jeho „umělecký rock“.

Jak probíhá spolupráce mezi skladatelem a libretistou při komponování „muzikálové show“? The Angels jste vytvářeli tři roky...

P.Č.: Já bezmála tři, Lukáš psal hudbu bez dvou týdnů dva roky. Východiskem byl můj text, ale skladatel měl právo jej upravovat podle svých potřeb, případně jej úplně škrtnout – to když dostal nějaký geniální hudební nápad, který se na můj text nehodil. Následně jsem dopisoval slova dle not; párkrát tahle situace nastala. Jakožto hudební laik jsem Lukášovi moc do práce mluvit nemohl – ale sem tam jsem si vybojoval nějaký takt navíc k próze (mluvenému slovu), jinou instrumentaci, nějakou změnu v notách apod. Na začátku práce byly nějaké rozpory, na konci jsme si snad četli myšlenky...

Věděli jste, že bude představení hráno v Boudě? A jak bylo složité vypořádat se s přece jen netradičním prostorem dřevěného divadla?

P.Č.: Tak „naše“ Bouda je především plechová. Je fakt, že je to prostor určený primárně pro činohru, a my jste se do ní dostali vlastně dodatečně. A činohra má pět účinkujících, kdežto my šedesát (dospělé postavy + početný dětský sbor), a to navíc s choreografií!! na konci představení ve všichni účinkující na jevišti sejdou; pravda, mají trochu málo místa, ale vejdou se. Tomu se musela podřídit scénografie, nějaké velké kulisy by už nebylo kam umístit, takže máme jednoduchou, ale funkční scénu s projekcí. Protože máme halfplayback, zpívá se na hudební poklad z nahrávky, byly jisté problémy s akustikou, ale nakonec to ti profesionálové dali dohromady a nevypadá ani nezní to vůbec špatně.

Píšete, že v Česku nemá muzikálopera The Angels obdobu, v čem se liší od klasické opery?

P.Č.: The Angels jsou především jedinečná a nevidaná syntéza opery a muzikálu, klasiky a moderní populární hudby. Pokud se zaměříme jen na hudbu, která je rozhodující, tak podle popisu skladatele, „po formální stránce jde spíše o operu: dílo má dramatickou stavbu, všechny dialogy, ansámby, dětské i dospělé sbory jsou prokomponovány, text se zpívá, nebo mluví na způsob melodramu, převládá „evoluční hudba“, i když tu nechybí ani samostatná čísla – árie a písničky. Způsob tvorby byl také operní. Melodika a harmonie mají blíže k muzikálu. Nechybí ani chytlavé milostné duety, některé zpěvní party jsou pro muzikálové, jiné pro operní pěvce. Akustická a elektronická hudba tvoří navzájem se doplňující „sound“ díla. Na některých místech skladby najdete modernistickou aleatoriku, bitonální akordy, rychlé modulace, nepravidelné metrum, kontrastní dynamiku. Jinde naopak zaslechnete aktuální styly populární hudby, jako

např. drum and bass, funky, rock. Zasvěcení posluchači pak jistě nepřeslechnou přímé citáty z Wagnera, Čajkovského, Dvořáka, Deep Purple, Madonny nebo hit skupiny Rolling Stones v inverzi.“ Tohle opravdu není klasická opera ani náhodou.

„Od Dvořáka po Madonnu, od aleatoriky k funky“, dali jste si jako motto. Jaký je hlavní cíl The Angels. Pobavit? Hrát si s hudebními styly? Bořit hranice mezi žánry?

P.Č.: Boření hranic mezi styly a žánry by snad už mělo být samozřejmostí... Chtěli jsme přinést trochu „čerstvého vzduchu“ na naši kulturní scénu a udělat to, co doopravdy máme rádi, bez ohledu na to, co si pomyslí kritici a kritičky. Pokud se u toho lidé budou bavit, jakože se většina bavila, tím lépe. Ale ze čtyř veřejných repríz v Boudě nemůžeme vydolovat zázraky...

Plánujete, že byste se po „letní derniéře“ v Boudě (8.6.) přesunuli do některého z kamenných divadel?

P.Č.: Je to samozřejmě naše vroucné přání, už jen vzhledem k vynaložené energii. Jisté signály jsou, ale momentálně nelze říct nic určitého.

Prolog a 1. dějství

Byl jednou jeden – tentokrát anděl jménem Asbeel. Ten ale rozhodně nepatří mezi ledajaké tuctové anděly; právě se v něm bouří hormony, štve ho nuda, přísný řád a zpátečnictví nebeského království a chce udělat něco velkého.

T.č. si Asbeel právě odkrucuje dva roky povinné andělské služby na zemi jako strážný anděl hudební manažerky, takže má příležitost ledasco poznat a přiučít se pozemským neřestem. Když se potom vrátí do nebe, kde se zpívají žalmy a kde je svatou Cecilíí a andělem hudby Israfelem přísně vyžadován pořádek a ctnostný život, způsobí na protest malou výtržnost, za kterou je ale nekompromisně potrestán.

Asbeelovi dojde trpělivost a rozhodne se v nebi způsobit malou kulturní revoluci. Proto se vydá nejprve do šeolu, jakéhosi předpekli, kde se seznámí s dvěma ďábly Raumem a Malfasem, kteří ho přesvědčí, aby navštívil „music club“ Peklo, protože v něm jede diskotéka a nevázaný způsob života. V tomto dost inspirativním prostředí se Asbeel naučí zpívat a tancovat jako pekelníci, neboť chce jejich hudbu aplikovat na Boží chvály, a dokonce se zamiluje do svůdné ďáblince Lilit.

2. dějství a epilóg

V nebesích panuje stále stejná zdánlivá idyla: andělci si spokojeně hrají a hlavně nezlobí. To se však nedá říct o Asbeelovi, který se právě vrátil ze své pekelné exkurze: nejprve si před sv. Cecilíí pokrytecky hraje na nevinného, a potom dokonce navádí tři své andělské kamarády, aby se k němu přidali; zasvětil je do svých plánů a když jim ukáže, co se u ďáblů naučil, získá je na svou stranu.

Nebeský kolorit dokresluje Israfel, pilný skladatel, kterému však vítr rozfouká noty, a učitel, jenž s andílky nacvičuje Biblickou píseň. Proto nelibě nese, že někteří andělé „chtějí být moderní“, takže v zápětí je, stejně jako sv. Cecilie, šokován vystoupením Asbeela a jeho tří spoluspiklenců, kteří jsou funky. Tahle malá revoluce ale nemůže skončit jinak než nemilosrdným vyhnáním buřičů s nebe na zem.

Asbeel využije dřívější pozemské zkušenosti a s pomocí své známé hudební manažerky založí s kamarády - ex-anděly úspěšnou kapelu The Angels. Jak nebe, tak peklo o ni brzy projeví zájem, aby sloužila k prosazování jejich zájmů na zemi, a tak se mezi anděly a ďábly strhne bitva, jež ohrozí fungování světa; nakonec musí zasáhnout Bůh a konflikt rozhodnout. Dílo končí happyendem a apoteózou hudby, svobody a lásky. (pč)

(svo)